

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 5C/138/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5909201602
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Stašíková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2016:5909201602.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Blaženou Stašíkovou v spore žalobcu: Ing. P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q.. P. XX, XXX XX H., zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Petkov, advokátska kancelária STRELÁK & PETKOV, so sídlom 851 01 Bratislava, Viedenská cesta 5, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy 200.000,00 eur a náhradu škody 7.794,20 eur., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 25.000 eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov právo.

odôvodnenie:

1.Pôvodnou žalobou doručenu súdu dňa 09.04.2009 žalobca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorej zmena bola pripustená uznesením zo dňa 11.11.2009 žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie nemajetkovej ujmy 67.400 eur a náhrady škody 7.794,20 eur, ktoré mu boli spôsobené nezákonným rozhodnutím o väzbe ako aj nahradiť trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

2.Po vykonanom dokazovaní súd čiastočným rozsudkom č.k. 6C/12/2009-206 zo dňa 26.03.2010 zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 7.794,20 eur titulom náhrady škody za trovy obhajoby. Čiastočný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.05.2010.

3.Predmetom konania zostala následne iba náhrada nemajetkovej ujmy uplatňovaná žalobcom vo výške 67.400 eur. Uznesením zo dňa 20.06.2016 súd pripustil zmenu tejto časti žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 200.000,00 eur. O predmetnom nároku rozhodol súd rozsudkom č.k. 6C/12/2009-331 zo dňa 20.06.2012 tak, že priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu 38.755,00 eur a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. V odôvodnení súd poukázal na ust. §27 ods.2 zákona č. 514/2003 Z. z. , § 5 ods. 1,2, § 8, § 9 ods.1, §10, §20 zákona č. 58/1969 Zb., §442 ods.1 Občianskeho zákonníka a článok 5 ods.1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V odôvodnení súd uviedol, že zo zistených skutočností vyplýva, že zo strany štátu došlo k výraznému neprimeranému zásahu do integrity osobnosti žalobcu, ktorý na jeho osobe zanechal negatívne následky. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona a výsledkami dokazovania mal súd za preukázané, že dopad odňatia slobody podstatným spôsobom zasiahol do života žalobcu a to tak v čase výkonu väzby ako aj v nasledujúcom období a priznal žalobcovi za utrpenú ujmu náhradu vo výške

38.775,00 eur čo predstavuje odškodnenie vo výške 115,00 eur za každý deň obmedzenia osobnej slobody t.j. 337 dní x115,00 eur.

4.Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalobca dňa 06.08.2012 a tiež žalovaná dňa 09.08.2012.

5.Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 7Co/325/2012-367 zo dňa 16.01.2013 zmenil rozsudok okresného súdu zo dňa 20.06.2012 č.k. 6C/12/2009 tak, že žalobcovi priznal sumu 13.000,00 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2007 sp. zn. 4Cdo/177/2005, podľa ktorého sa na daný prípad aplikuje ust. článku 5 ods.5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a pokiaľ sa týka výšky nemajetkovej ujmy bol krajský súd názoru, že je dôvodné priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu v takom rozsahu a akom bola v podstate za obdobných podmienok už na základe vydaných súdnych rozhodnutí priznaná, hlavne rozsudok ESLP vo veci O. v. Slovenská republika a W. v. Slovenská republika.

6.Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline podal dňa 15.04.2013 dovolanie žalobca a dňa 18.04.2013 žalovaná.

7.Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 4Cdo 268/2013-500 zo dňa 23.09.2014 rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 16.01.2013 sp. zn. 7Co 325/2012 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie pre porušenie práva dovolateľov na spravodlivý proces.

8.Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 7Co/202/2015-553 zo dňa 13.05.2015 rozsudok okresného súdu č.k. 6C/12/2009-331 zo dňa 20.06.2012 vo vzťahu k priznanej sume 38.775,00 eur zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že odvolanie žalobcu odmietol. V časti, v ktorej okresný súd žalobu zamietol, rozsudok zostal nedotknutý. V zrušujúcom uznesení uviedol, že žalobca písomným podaním zo dňa 11.03.2015 deklaroval, že nárok na náhradu škody titulom ušlého zárobku nebol v tomto konaní žalovaný, a preto krajský súd vyvodil záver, že okresný súd rozhodoval rozsudkom zo dňa 20.06.2012 o nároku žalobcu na náhradu škody z titulu nemajetkovej ujmy po zmene návrhu uplatnenej vo výške 200.000,00 eur. Konštatoval, že vzhľadom k tomu, že k spôsobeniu škody malo dôjsť rozhodnutím orgánu štátu z dôvodu vzatia žalobcu do väzby, ktorá trvala od 29.06.2004 do 01.06.2005, bolo dôvodné aplikovať zákon č. 58/1969 Zb. Súdna prax (rozsudok NS SR z 31.05.2007 sp.zn. 4Cdo 177/2005) zaujala stanovisko, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať v súvislosti s článkom 5 ods.1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vytýkal však okresnému súdu, že neskúmal zavinené konanie žalobcu vo vzťahu k okolnostiam jeho vzatia do väzby.

9.Proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 7Co/202/2015-553 zo dňa 13.05.2015 podal dovolanie žalobca.

10.Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 4Cdo722/2015-613 zo dňa 29.02.2016 uznesenie krajského súdu v zrušujúcej časti vo výroku o zaplatenie 38.775,00 eur zrušil a v časti, v ktorej odmietol odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 20. júna 2012 č.k. 6C/12/2006 odmietol. Najvyšší súd uložil povinnosť odvolaciemu súdu skúmať, či štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky podala vo veci odvolanie v mene žalovanej.

11.Uznesením č.k. 7Co/128/2016-638 zo dňa 09.06.2016 Krajský súd v Žiline po tom čo ustálil, že štátna tajomníčka podala odvolanie v mene žalovanej, rozsudok okresného súdu č.k. 6C/12/2009-331 zo dňa 20.06.2012 zrušil vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 38.755,00 eur, pričom odkázal na dôvody svojho zrušujúceho rozhodnutia zo dňa 13.05.2015.

12.Predmetom konania zostal len nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy a jeho dôvodnosť, ktoré skutkové okolnosti zostali medzi sporovými stranami sporné.

13.Na nariadenom pojednávaní dňa 22.09.2016 zástupca žalobcu uviedol, že pokiaľ bola vznesená žalovanou stranou námietka premlčania podaním zo dňa 16.6.2015 poukazuje na to, že žalobca nárok neuplatňuje podľa zákona č. 58/1969 Zb., ale na základe medzinárodného Dohovoru o ochrane ľudských práv, konkrétne čl. 5 bod 5 ods. 1-4, pričom tento medzinárodný Dohovor má prednosť pred uvedeným zákonom. Poukázal tiež na to, že ohľadne tohto nároku vyplývajúceho z medzinárodného Dohovoru súd vyjadril svoje stanovisko, a to jednak okresný súd a najvyšší súd. Medzinárodný Dohovor nemá

žiadne ustanovenie o premlčacej dobe, z ktorého dôvodu platí všeobecná premlčacia dohoda v zmysle Občianskeho zákonníka, a to trojročná. V rámci tejto lehoty bola žaloba riadne uplatnená na súde.

14. Ďalej uviedol, že v súvislosti s čl. 22 Ústavy SR v nadväznosti na § 23 zákona č. 58/1969 Zb. sa premlčacia lehota vzťahuje len na uplatnenie náhrady škody a ušlého zisku, teda skutočne materiálnej škody, ale toto ustanovenie nič nehovorí o nemateriálnej, teda nemajetkovej ujme, ktorú žalobca uplatňuje v zmysle už citovaného medzinárodného Dohovoru.

15. Pokiaľ sa týka veci samej, podotkol, že žalobca nesúhlasí s argumentáciou, ktorú uviedol vo svojich zrušujúcich uzneseniach Krajský súd v Žiline, keď krajský súd nariadil okresnému súdu opätovne vyhodnotiť dokazovanie so zameraním sa na skutočnosť, či žalobca si väzbu neprivodil sám, pričom vytýkal okresnému súdu, že neoboznámil listinné dôkazy z trestného konania. Poukázal na to, že trestný spis týkajúci sa žalobcu a v konaní pripojené listinné dôkazy boli oboznámené, ako aj samotný konečný rozsudok, v ktorom bolo konštatované, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby, nakoľko skutok vydierania, pre ktorý bol stíhaný, sa nestal. Nie je potom pravdivé tvrdenie krajského súdu, že bol oslobodený z dôvodu, že skutok nebol trestným činom. Tiež poukázal na nesprávnu argumentáciu v časti týkajúcej sa toho, že mal okresný súd v pôvodnom rozhodnutí pri náhrade ujmy vychádzať z toho, že v čase kedy bol žalobca vzatý do väzby, mal byť tento reprezentantom Dukly vo vzpieraní, avšak takého konštatovanie sa v rozsudku okresného súdu nenachádza v súvislosti s určením výšky ujmy, len sa tam konštatuje, že z výpovede svedkyne si táto zapamätala, že keď žalobcu prijímali do pracovného pomeru, tak tento uvádzal, že bol aktívnym členom Dukly v r. 2002. Po nástupe do policajného zboru, však už nebol aktívnym členom Dukly, avšak vzhľadom na jeho pracovné zaradenie sa musel udržiavať v dobrej fyzickej kondícii. Mal za to, že bolo vykonané dostatočné dokazovanie, okresný súd vyhodnotil dôkazy v súlade s právnymi predpismi. Žalobca zotrváva na žalobe v rozsahu, v ktorom došlo k zrušeniu rozhodnutia rozsudku tunajšieho súdu a z obsahu zrušujúceho uznesenia žalobca vyvodil, že sa jedná o účelové rozhodnutie, nakoľko dôkazy, ktoré boli okresným súdom vyhodnotené sa opierajú o právne predpisy a v súlade s týmto potom bol aj nárok priznaný. Čo sa týka otázky posúdenia premlčania mal za to, že výklad žalovanej strany nie je správny, pretože nemajetková ujma sa neposudzuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s čl. 5 bod 5 Dohovoru, ale naopak keďže zákon č. 58/1969 Zb. nemajetkovú ujmu neupravuje, tak tento nárok sa posudzuje predovšetkým podľa čl. 5 bod 5 ods. 1-4 a súčasne podľa ods. 1 písm. c) Dohovoru a až toto ustanovenie potom možno posúdiť v súvislosti so č. 58/1969 Zb., ktoré výslovne hovorí o zákonom alebo nezákonom obmedzení osobnej slobody, pričom toto vymedzuje tak, že sa jedná o nezákonné obmedzenie osobnej slobody v prípade, ak táto osoba bola spod obžaloby oslobodená, čo je aj prípad žalobcu.

16. Zástupkyňa žalovanej strany zotrvala na vyjadreniach, hlavne na námietke premlčania, zastávala názor, že tento vzťah medzi účastníkmi treba posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb., i keď je pravda, že tento zákon osobitne ustanovenia o nemajetkovej ujme nemá, avšak s poukazom na judikatúru NS SR je možno si túto ujmu uplatňovať v spojení s čl. 5 dohovoru. Dohovor pod pojmom škoda rozumie jednak majetkovú a jednak nemajetkovú ujmu, a preto aj nemajetkovú ujmu treba posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb. v spojitosti s § 23, ktorý uvádza 1-ročnú premlčaciu lehotu. Zákon je špeciálnou úpravou voči Občianskemu zákonníku, a preto nie je dôvod aplikovať všeobecné ustanovenia o premlčaní. Občiansky zákonník by sa aplikoval iba v prípade, ak by špeciálny zákon ustanovenia o premlčaní neobsahoval.

Podľa § 226 Občianskeho poriadku účinného do 30.06.2016, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 455 Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu

17. K zrušeniu rozsudku okresného súdu č.k. 6C/12/2009-2331 zo dňa 20.06.2012 došlo uznesením č.k. 7Co/128/2016-638 zo dňa 09.06.2016, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, avšak nič to nemení na viazanosti jeho závermi aj podľa v súčasnosti platného civilného sporového poriadku.

18. Pokiaľ sa týka vykonania dokazovania v súvislosti s vysloveným názorom krajského súdu po účinnosti nového Civilného sporového kódexu (01.07:2016) treba zdôrazniť, že najväčšiu zmenu v tejto oblasti predstavuje zvýšený dôraz na diligenciu strán sporu. Uvedené spôsobuje prirodzené obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej takmer bezvýnimočný presun na strany sporu. Bez návrhu vykoná súd dôkaz iba ak tento vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sporu sú v rozpore so skutočnosťou, alebo ak súd zisťuje, či sú splnené procesné podmienky, či bude navrhované rozhodnutie vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva. V predmetnom konaní ide o čisto sporové konanie a preto bolo na stranách sporu navrhované dôkazov na preukázanie skutočností vyplývajúcich zo zrušujúceho uznesenia krajského súdu.

19. Sporové strany dôkazy nenavrhl, preto súd vychádzal len z posúdenia dôkazov, ktoré boli už súčasťou spisu, a to aj trestný spis sp.zn 7T/22/2005 Okresného súdu Ružomberok, ktorý bol ku konaniu pripojený už od 10.8.2009 a ktorý bol v priebehu predchádzajúceho konania oboznámený.

20. Súd teda opätovne vychádzal zo zisteného skutkového stavu:

Uznesením vyšetrovateľa KR PZ v Žiline č. ČVS: KRP-65/OVK-ZI-2004 zo dňa 29.06.2004 bol žalobca stíhaný pre trestný čin vydierania podľa § 235 ods.1,2 písm. e/ TZ a trestný čin výtržníctva podľa §202 ods.1 TZ.

Uznesením Okresného súdu Ružomberok Tp 38/04 zo dňa 30.6.2004 bol žalobca vzatý do väzby podľa § 67 ods.1 písm. c/ TP , keď podľa uvedeného uznesenia bola zistená dôvodná obava, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti, z čoho ho mali usvedčovať vypočutí svedkovia, pričom v súvislosti s trestným činom výtržníctva spôsobil poškodenému aj ublíženie na zdraví.

Uznesením Krajského súdu v Žiline 1Tpo155/2004 zo dňa 10.8.2004 bola sťažnosť obvineného proti väzbe zamietnutá.

Uznesením Okresného súdu Ružomberok Tp38/04 zo dňa 2.9.2004 nebola prijatá záruka matky obvineného, ani písomné sľuby obvineného a žiadosť o prepustenie z väzby bola zamietnutá nakoľko pretrvávala obava v pokračovaní trestnej činnosti.

Uzneseniami Tp 38/04-54 zo dňa 22.10.2004, Tp 38/04-62 zo dňa 16.11.2004 bola žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby zamietnutá pre dôvodnú obavu v pokračovaní v trestnej činnosti

Uznesením Krajského súdu v Žiline 2Tos 81/05 zo dňa 01.06.2005 bol žalobca z väzby prepustený.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 7T/22/2005 , ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.08.2007, bol žalobca oslobodený spod obžaloby vo vzťahu ku skutku podľa § 235 ods.1 , 2 písm. e/ TZ a to z dôvodu, že vykonané dôkazy súd viedli k záveru, že skutok ako je popísaný v obžalobe nebol preukázaný žiadnym priamym resp. súborom nepriamych dôkazov. Zo strany svedka S. - poškodeného sa výpoveď javila ako vykonštruovaná a vymyslená. Vo vzťahu ku skutku pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods.1 TZ prokurátorka Okresnej prokuratúry Ružomberok v priebehu hlavného pojednávania, v zmysle § 182 ods.2 TP, ustúpila od obvinenia.

21. Pokiaľ sa jedná o právne posúdenie súd má za to, že náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 3. septembra 1953 ku ktorému ešte ČSFR pristúpila 21. februára 1991, rovnako ako aj k ďalším dodatkovým protokolom (ďalej len Dohovor) a to Čl.5 podľa ktorého, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom; b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom; c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní; d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán; e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby,

alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov; f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie. Podľa čl. 5 ods.4. Dohovoru, každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Podľa čl.5 ods.5 Dohovoru, každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

22.Ustanovenie článku 5 ods. 5 je hmotnoprávnym ustanovením. Priznáva právo voči štátu, ktorého porušenie môže byť predmetom osobitnej sťažnosti pred orgánmi Dohovoru. Podmienkou práva na odškodnenie podľa článku 5 ods. 5 je, že bolo porušené niektoré ustanovenie článku 5 ods. 1 až 4 Dohovoru. Predpokladom nároku podľa článku 5 ods. 5 je, že vznikla škoda, ktorá je v príčinnej súvislosti s namietaným porušením článku 5. Nahrádza sa tak majetková škoda, ako nemajetková ujma (Wassink proti Holandsku, 1990). Ide o objektívnu zodpovednosť, zavinenie zodpovednej osoby sa nevyžaduje.

23.Nakoľko k rozhodnutiu o vzatí žalovaného do väzby došlo pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov t.j. pred 01.07.2004, jeho nároky bolo potrebné posudzovať podľa v tom čase platnom zákone č. 58/1969 Zb., podľa ktorého má obvinený právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Subjektmi tejto zodpovednosti sú štát na jednej strane a ten na kom bola väzba vykonaná na strane druhej. Podmienkami tejto zodpovednosti sú rozhodnutie o väzbe, škoda a príčinná súvislosť medzi nimi. Predpokladom zodpovednosti je skutočnosť, že voči občanovi bolo trestné konanie zastavené alebo, že bol oslobodený spod obžaloby. Za vzniknutú škodu je daná zodpovednosť podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Z judikatúry súdov však vyplýva, že obsahom odškodnenia v prípadoch týkajúcich sa práv garantovaných článkom 5 Dohovoru je aj tzv. morálna škoda za vykonanú nezákonnú väzbu alebo za vykonaný nezákonný trest odňatia slobody bez ohľadu na to, či bola škoda spôsobená zadržaním alebo väzbou, a pokiaľ zákon č. 58/1969 Zb. takúto náhradu škody vo svojich ustanoveniach neobsahoval nebolo to v súlade s čl. 5 Dohovoru. Súd preto má za to, že nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu vyplýva priamo z Dohovoru (viď aj rozhodnutie 6 Cdo 37/2012 NS SR, v ktorom sa uvádza, že keďže zákon č. 58/1969 Zb. právo na „náhradu odškodnenia“ neupravoval, bolo potrebné žalobkyňou uplatnený nárok posúdiť podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Predmetný článok síce používa termín „odškodnenie“, ale „podstata odškodnenia spočíva v nemateriálnej ujme“. Predpokladom nároku podľa tohto ustanovenia je, že škoda vznikla „v príčinnej súvislosti s vytýkaným porušením čl. 5“. Povinným subjektom je jedine štát, lebo ide o objektívnu zodpovednosť ale aj závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky pri riešení otázok odškodnenia väzby v rozsudku z 31. mája 2007, sp. zn. 4 Cdo 177/2005 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod poradovým číslom 13/2009, v ktorom súd vyložil, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a 5 Dohovoru, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. V odôvodnení tohto rozsudku bolo primerane vysvetlené, okrem iného, že úprava odškodňovania za väzbu v zmysle ustanovenia § 5 zákona č. 58/1969 Zb. sa vo viacerých ohľadoch líši od toho, čo vyžaduje čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa pod škodou v zmysle čl. 5 ods. 5 Dohovoru rozumie ako škoda materiálna, tak nemateriálna (napr. rozhodnutia Wassink v. Holandsko, Tsirlis a Kouloumpas v. Grécko). I keď čl. 5 ods. 5 Dohovoru zaručuje odškodnenie za pozbavenie osobnej slobody v prípadoch obdobných prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím, možno použiť tento článok aj v prípadoch, v ktorých sú splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa zákona č. 58/1969 Zb. -teda aj vtedy, keď rozhodnutie o väzbe bolo zákonné, ak bolo trestné stíhanie zastavené alebo bol obvinený oslobodený spod obžaloby a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 Cdo 68/2010 zo dňa 29.02.2012, podľa ktorého „Pôvodne zákonná väzba, nepredstavujúca porušenie čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, sa v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby stáva z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy (§ 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.) nezákonnou a tým sa zakladá zodpovednosť štátu za škodu, spôsobenú oslobodenému obžalovanému vykonanou väzbou). Od tejto judikatúry súd nemal dôvod sa odchyliť.

24.Vykonaným dokazovaním Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k 7T/22/2005, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.08.2007, bolo nesporne preukázané, že bol žalobca oslobodený spod obžaloby vo vzťahu ku skutku podľa § 235 ods.1 , 2 písm. e/ TZ a to z dôvodu, že vykonané

dôkazy súd viedli k záveru, že skutok ako je popísaný v obžalobe nebol preukázaný žiadnym priamym resp. súborom nepriamych dôkazov. Zo strany svedka S. -poškodeného sa výpoveď javila ako vykonštruovaná a vymyslená. Nebolo teda preukázané, že skutok sa stal. Vo vzťahu ku skutku pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods.1 TZ prokurátorka Okresnej prokuratúry Ružomberok v priebehu hlavného pojednávania, v zmysle § 182 ods.2 TP, ustúpila od obvinenia. Za daného stavu je teda daná zodpovednosť žalovanej za škodu, spôsobenú oslobodenému obžalovanému vykonanou väzbou, keďže v trestnom konaní sa skutky, ktoré sa kládli žalobcovi ako obvinenému za vinu, nepreukázali. Teda nebolo dokázané, že sa stali.

25.V nadväznosti na stanovisko Krajského súdu v Žiline uvedené v zrušujúcom uznesení č.k. 7Co/202/2015-553, súd teda posudzoval mieru zavinenia žalobcu na jeho vzatí do väzby.

26.Podľa judikatúry slovenských súdov právo na náhradu škody nemá ten, kto si väzbu zaviniť sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, a ten, kto bol oslobodený spod obžaloby alebo proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené iba preto, že nie je za trestný čin trestne zodpovedný alebo, že mu bola udelená milosť, prípadne, že trestný čin bol amnestovaný. K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu podľa ustanovenia § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 58/1969 Zb. nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby v zmysle ustanovenia § 67 Trestného poriadku alebo jej trvania v zmysle ustanovenia § 72 Trestného poriadku ale je potrebné, aby si obvinený väzbu sám zaviniť. Z praxe slovenských súdov vyplýva, že majú povinnosť dostatočne zistiť, či skutočne osoba vzatá do väzby svojím konaním dala príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, nestačí, aby len preberali dôvody, o ktoré bolo rozhodnutie o uvalení väzby opreté.

27.V prípade žalobcu bola dôvodom na jeho vzatie do väzby obava v pokračovaní v trestnej činnosti avšak tento dôvod sa v trestnom konaní nepreukázal nakoľko, ako vyplynulo z oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k 7T/22/2005 , ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.08.2007, bol žalobca oslobodený spod obžaloby vo vzťahu ku skutku podľa § 235 ods.1 , 2 písm. e/ TZ, a to z dôvodu, že vykonané dôkazy súd viedli k záveru, že skutok ako je popísaný v obžalobe nebol preukázaný žiadnym priamym, resp. súborom nepriamych dôkazov. Zo strany svedka Thomajera -poškodeného sa výpoveď javila ako vykonštruovaná a vymyslená. Vo vzťahu ku skutku pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods.1 TZ dokonca prokurátorka Okresnej prokuratúry Ružomberok v priebehu hlavného pojednávania, v zmysle § 182 ods.2 TP, ustúpila od obvinenia. V trestnom konaní teda vyšlo najavo, že žalobca svojím konaním nedal podnet na väzobné stíhanie a jeho tvrdenia už v rámci vyšetrovania v prípravnom konaní, že skutky ktoré sa mu kladú za vinu sa nestali, neboli v trestnom konaní vyvrátené.

28.Vychádzajúc z obsahu vyššie uvedených úvah ako aj judikatúry ESLP a NS SR súd teda dospel k záveru, že je daná objektívna zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu rozhodnutím o väzbe žalobcu a to nielen za skutočnú materiálnu škodu, ktorá mu bola priznaná čiastočným rozsudkom č.k. 6C/12/2009-206 zo dňa 26.03.2010 právoplatným dňa 12.05.2010, ktorým zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 7.794,20 eur titulom náhrady škody za trovy obhajoby ale ja za tzv. nemateriálnu škodu - nemajetkovú ujmu(rozsudok NS Slovenskej republiky z 31. mája 2007, sp. zn. 4 Cdo 177/2005 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod poradovým číslom 13/2009).

29.V kontexte s uvedeným potom súd sa zaoberal námietkou žalovanej vo vzťahu k premlčaniu nároku. Podľa argumentácie žalovanej treba nárok na nemajetkovú ujmu posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb. v spojitosti s § 23, ktorý uvádza 1-ročnú premlčaciu lehotu z dôvodu, že Dohovor osobitné ustanovenia o premlčaní nemá. Súd sa však z argumentáciou žalovanej nestotožňuje, keď v súlade s publikovanou judikatúrou má za to, že ide o právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka (R58/2014- rozsudok NS SR 2Cdo 194/2011, 5Cdo278/2007, pod Rc 4/2008 bol publikovaný rozsudok Vrchného súdu v Olomouci sp.zn. 1 Co 63/2003 zo dňa 17. februára 2004,). Počiatok plynutia premlčacej lehoty nastal dňa 02.08.2007, teda deň nasledujúci po vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku súdom(podľa § 101 OZ - odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz) a pokiaľ sa žalobca obrátil na Ministerstvo spravodlivosti SR so svojim nárokom na náhradu škody listom zo dňa 29.01.2008 a po negatívnej odpovedi (list MS SR zo dňa

21.11.2008 č. 1713/2008-532/19) podal žalobu proti žalovanej dňa 09.04.2009 nedošlo k premlčaniu jeho práva na náhradu nemajetkovej ujmy.

30. Poslednou otázkou, ktorou sa súd v predmetnej veci zaoberal bola otázka výskynáhrady nemajetkovej ujmy.

Ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru, pokiaľ ide o spôsob a rozsah odškodnenia neustanovuje žiadne hľadiská; jeho ustanovenie teda obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje aplikáciu tohto pojmu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu a hodnotiace naplnenie (výklad) tohto pojmu vo svetle týchto skutkových okolností. Súd teda vychádzajúc z vykonaného dokazovania ako aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, v prejednávannej veci obdobných veciach (i napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 147/06 zo 6. decembra 2006 a na neho nadväzujúci rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike, alebo rozhodnutie Občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, ktorým v záujme jednotného rozhodovania súdov Českej republiky naznačil výkladové pravidlá v otázke odškodňovania nemajetkovej ujmy za výkon väzby, ktorá so zreteľom na výsledok trestného konania zakladá nárok na odškodnenie a ktorým vyjadril, že adekvátne odškodnenie je v rozsahu 20 až 60 eur za jeden deň trvania väzby, ako aj rozsudok ESLP vo veci W. proti Slovenskej republike, Kormoš proti Slovenskej republike), priznal žalobcovi odškodnenie vo výške 25.000,00 eur t.j. 74,00 eur za jeden deň trvania väzby, ktorá trvala celkom 337 dní. Súd sa odchytil od priemerných priznaných nárokov ESLP, keď vykonaným dokazovaním mal za to, že obmedzenie osobnej slobody žalobcu rozhodnutím o väzbe vážnym spôsobom zasiahlo do profesijného života žalobcu, ktorý bol personálnym rozkazom ministra vnútra SR č. 317 zo dňa 12.08.2004 t.j. dva dni po právoplatnom rozhodnutí o vzatí žalobcu do väzby, podľa §192 ods.1 písm. e/ Z.č. 73/1998 Z.z. prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru, kde bol služobne zaradený vo funkcii starší špecialista 3. Oddelenia spojenia a informatiky odboru technickej ochrany Úradu pre ochranu ústavných činiteľov. V uvedenom personálnom rozkaze sa ako dôvod uvádza, že žalobca „potom čo v minulosti pod hrozbou násilia donútil P. S. vypovedať pri konfrontácii s ním v jeho prospech ohľadne konfliktu v zábavnom centre VIX Ružomberok, v mesiaci august 2003 v Ružomberku pred Čedokom S. uviedol, že má šťastie, že tak vypovedal.... a tento skutok bol zadokumentovaný šetrením nadriadeného, ktorý sa oboznámil s vyšetrovacím spisom ÚJKP PZ KR PZ Žilina ČVS: KRP-65/OVK-ZI-2004, teda týmto konaním porušil služobnú prísahu zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby“. Porušenie služobnej prísahy malo spočívať v tom, že nebol čestný a disciplinovaný, keď v úmysle zabrániť zmene výpovede osoby, ktorú v minulosti hrozbami donútil pri konfrontácii vypovedať v jeho prospech, sa tejto osobe vyhrážal a bezdôvodne fyzicky napadol.... Z uvedeného vyplýva, že prepustenie zo služobného pomeru malo priamu súvislosť s obvinením žalobcu a jeho vzatím do väzby. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na pracovný posudok Úradu pre ochranu ústavných a diplomatických činiteľov zo dňa 07.07.2004 (súčasť trestného spisu č.l. 436), podľa ktorého bol žalobca za dôsledné plnenie pracovných povinností 4 x finančne odmenený(do služobného pomeru nastúpil dňa 1.10.2002), so spolupracovníkmi nemal žiadne konflikty. Pri hodnotení následkov neoprávneného držania vo väzbe v osobnej sfére žalobcu súd dospel k záveru, že došlo k závažnému následku, nakoľko tento bol prepustený zo služobného pomeru jedine v súvislosti s jeho trestným stíhaním a to skôr ako sa dôvodnosť trestného stíhania potvrdila a následne stratil možnosť, aj napriek predchádzajúcemu dôslednému plneniu povinností v policajnom zbore, sa opätovne do tohto služobného pomeru vrátiť a aj keď sa po prepustení z väzby zamestnal vo firme u svojej matky S. O. resp. ako SZČO nemožno z toho usudzovať, že nedošlo k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv, do jeho cti ako aj jeho očakávaní v súvislosti s jeho pracovnou kariérou. Z výsluchu svedkov a to nielen matky žalobcu ale aj svedka F. W., F. X., S. Q. vyplynulo aj to, že väzba do značnej miery poznačila žalobcu aj po psychickej stránke v dôsledku jeho obmedzenia v kontakte s blízkymi, obmedzenia pohybu, pričom následky jeho držania vo väzbe na jeho psychike doznievali aj po jeho prepustení na slobodu.

Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa ods. 2, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo

Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31.Nakoľko úspech oboch sporových strán bol čiastočný súd rozhodol, že žiadna zo sporových strán na náhradu trov nemá právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Ružomberok, (355 ods.1,3,5,6 CSP) písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.(§ 359 CSP)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a)neboli splnené procesné podmienky,
- b)súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c)rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d)konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e)súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f)súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g)zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h)rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a)sa týkajú procesných podmienok,
- b)sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c)má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d)ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.